

egyetemen a jogot. Ezután Párizsban folytatta tanulmányait s mélyen beleélte magát a francia irodalomba, úgy, hogy a francia irodalmi ideálok és kritikái módszerek hatással voltak egész élete munkájára. Hazatérve, a Magyar Földhitelintézetnél vállalt tisztviselői állást s közben már fiatalon megkezdte irodalmi működését s a nyolcvanas évek fiatal írói körében hamar tekintélyre tett szert nagy műveltségével és feltűnő írói tehetségével. Kritikái, melyeket főleg Budapesten színterkerülő színdarabokról írt, az ítélet biztonságával, szempontjainak emelkedettségével és a stílus finomságával tűntek ki. Közben megírta első nagy regényét, a *Midás király-t*, mellyel első írónk sorába emelkedett. Azóta gazdag termékenység-gel dolgozik, regényt, novellát, karcolatot, kritikát. Sokat írt különböző napilapokba, *A Hét*-be, az *Uj Magyar Szemlé*-be, melyet ő szerkesztett, később a *Nyugat*-ba. Legújabb időben a *Pesti Napló*-ba írja kritikáit, legtöbbször külföldi színdarabokról. Színházi kritikái *Színházi esték* c. kötetében s a Magyar Könyvtár több füzetében jelentek meg könyvalakban. 1894. nőül vette *Benkő Etel* operaénekesnőt (L. c.). A Kisfaludy Társaság, Petőfi Társaság és a M. T. Akadémia tagjává választotta. 1917. jún. 1-től fogva gróf Bánffy Miklós intendánsága alatt a Nemzeti Színház igazgatójává nevezték ki s ez állásában 1922. júl. 13. maradt meg. A színházat finom ízléssel, a magyar írók iránti jóakarattal vezette s számos színésznek alkalmat adott tehetsége kifejlesztésére. Nagy érdeme, hogy a forradalmi időkön úgy vezette át a színházat, hogy nemzeti presztízsén nem esett csorba. Az igazgatásról való lemondása után a Nemzeti Színház örökös tagjává, 1923. pedig kormányfőtanácsossá nevezték ki. Azóta teljesen az irodalomnak él. Több külföldi színművet az ő fordításában mutattak be színházaink. (Schöpflin Aladár.)

Amerikai Első Magyar Színtársulat *New-Yorkban* 1912. júl. 14. kezdte meg működését *Serly Lajos* igazgatása alatt, a *Cigányszerelem* c. operettel.

Amerikai magyar színészek szövetsége. Megalakult 1923. febr. havában. Hiva-

talos címe: »*Hungarian Actors and Artists Association of Canada.*« Az elszörtan működő amerikai magyar színészek sokszor igen zilált helyzetének fontos konszolidációját jelenti ez az alakulás. Az új szervezet első dolga volt, hogy szerződést kötött az amerikai magyar színházi vállalkozók szövetségével (*Hungarian Theatre Managers' Association*). A megállapodás értelmében a színházi vállalkozók, akik csakis olyan színészeket léptethetnek föl, akik tagjai az amerikai színész-szövetségnek (A. A. A.), kötelesek minden szerződés megkötésekor az illető színész egyheti gázsiját biztosítékképpen befizetni a szervezet pénztárába. Azígy befizetett összeget azután tízszázalékos részletekben vonhatják le az egyes színészek fizetéséből. A két egyesület közt létrejött megállapodás szabályozza a gázsikat is és a minimális fizetés szerint *New-Yorkban* heti negyvenöt dollár, vidéki városokban heti harmincöt dollár kell hogy legyen. A színházi vállalkozók képviselőiben *Vajda Viktor* vezette a tárgyalásokat, akinek javaslatára elhatározták, hogy a megbetegedett színésztagok szerződésük tartama alatt két héten át félfizetést kapnak, és hogy a színészeket két hét előtt nem lehet fel lépésre kényszeríteni. Két hét eltelte után a vállalkozó köteles előleget adni, amely azonban nem lehet a félgázsinnál nagyobb összeg. Elhatározták azt is, hogy a színházi vállalkozók az A. A. A. beleegyezése nélkül nem szerződhetnek olyan színészt, aki nem tagja a szövetségnek, de beleegyezés esetében kötelesek minden szerződöttetett nem-tag színész után a gázsiját tíz százalékát a szövetség betegsegélyző és jóléti alapja javára befizetni. A »Négy A«, amely a legszorosabb kapcsolatban áll Amerika legnagyobb szociális intézményével, az »Amerikai Federation of Labor«-ral, (Amerikai munkügyi szövetség), *Zsádányi Aladár*nak, a kitűnő amerikai magyar színésznek köszönheti létrejöttét, aki hosszú idő óta fáradhatatlan agilitással és fanatikus hittel buzgólkodott azon, hogy rendet teremtsen az amerikai magyar színészet életében.

Amerikai magyar színészet. (*New-Yorkban.*) Az Egyesült Államokban 1889-ben indult meg a magyar színészet, műkedve-